

Tabeli ülesehitus

Põhivara lisas on viis põhitulpa, kokku tulp ja kahe põhitulba neli alamtulpa.

Põhitulbad on Maa, Ehitised, Masinad ja seadmed, Muu materiaalne põhivara, Lõpetamata projektid ja ettemaksed.

Kaks põhitulpa jaguneb omakorda alamtulpadeks.

Põhitulp Masinad ja seadmed, mis jaotub alamtulpadeks Transpordivahendid, Arvutid ja arvutisüsteemid ning Muud masinad ja seadmed ning tulp Lõpetamata projektid ja ettemaksed, jaotub Lõpetamata projektide alamtulbaks ning Ettemaksete tulbaks

	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata projektid	Ettemaksed	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	Kokku
			Transpordi vahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed						
31.12.2007											
Soetusmaksumus	30	20	15	25	20	60	5	3	7	10	125

Süsteemi arvutused

Kokku reale kõigi ridade puhul koondatakse põhitulpage väärtuste liitsumma (vasakult paremale). Automaatselt liidab vastavad väärtused kokku süsteem, milleks peate vajutama nupule „Salvesta ja arvuta summad“, mis asub tabelite lõpus.

Kui täidetud on alamtulbad, siis vastavate alamtulpage põhitulpage väärtuse arvutab süsteem, kui kasutate nuppu „Salvesta ja arvuta summad“.

Süsteem arvutab kõik jääkmaksumused automaatselt v.a esimene, mille peab sisestama. Selleks võtab ta esimese jääkmaksumuse ning lisab sellel perioodi põhivara liikumiste summa.

Näide: Esimene jääkmaksumus 18, liikumiste summa 7 (12-3-2+1-3), perioodi lõpu jääkmaksumus 23.

NB! Perioodi lõpu soetusmaksumus ja akumulieritud kulum tuleb süsteemi sisestada, seda süsteem ei arvuta automaatselt. Samas kontrollib süsteem sisestatud soetusmaksumuse ja akumulieritud kulumi vahet süsteemi poolt arvutatud jääkmaksumusega (vt kontrollvalemid allpool).

	Ehitised	Kokku
31.12.2007		
Soetusmaksumus	20	20
Akumuleeritud kulum	-2	-2
Jääkmaksumus	18	18
Ostud ja parendused	12	12
Amortisatsioonikulu	-3	-3
Allahindlused väärtuse languse tõttu	-2	-2
Varasemate allahindluste tühistamised	1	1
Müügid	-3	-3
31.12.2008		
Jääkmaksumus	23	23

Eelmise perioodi lõppnäitajate sisestamine aruandeperioodi algusnäitajadena

Kui eelmise perioodi lõppnäitajad (soetusmaksumus, akumuleeritud kulum, jääkmaksumus) on tabelis täidetud, siis ei pea uuesti täitma aruandeperioodi alguses kuvatud soetusmaksumuse, akumuleeritud kulumi ja jääkmaksumuse väärtusi. Vajutades nupule Salvesta ja arvuta summad, kannab süsteem need võrdlusandmetest üle. Aruandes (koondvaade ja PDF) näidatakse neid näitajaid samuti vaid üks kord. Tabeli selline üleehitus on tingitud ning vajalik süsteemi arvutusreeglitest tulenevalt.

Kontrollvalemid

1) $\text{Jääkmaksumus} = \text{Soetusmaksumus} - \text{Akumuleeritud kulum}$

Perioodi lõpu jääkmaksumuse arvutab süsteem. Aruande koostaja poolt sisestatud soetusmaksumuse ja akumuleeritud kulumi vahe (ehk alamväärtuste summa) peab võrduma süsteemi poolt arvatud perioodi lõpu jääkmaksumusega. Juhul kui ei võrdu annab süsteem järgmise veateate:

Period x: Elemendi Jääkmaksumus väärtus x ei võrdu alamväärtuste summaga y.

2) Perioodi lõpu jääkmaksumuse kokku rida = Bilansi kirjega Materiaalne põhivara

Juhul kui ei võrdu annab süsteem järgmise veateate:

Sisestatud andmed 20xx kohta ei vasta reeglile $\text{Jääkmaksumus}\{\text{Materiaalne põhivara}/\text{Kokku}\}$ $\{\text{Lisa: Materiaalne põhivara}\} = \text{Materiaalne põhivara}\{\text{Bilanss}\}$

Materiaalse põhivara liikumised

Põhivara soetamise kajastamine

Näide: Ettevõtte soetab põhivara soetusmaksumusega 12 ühikut.

		Kokku
	Ehitised	
31.12.2007		
Soetusmaksumus	20	20
Akumuleeritud kulum	-2	-2
Jääkmaksumus	18	18
Ostud ja parendused	12	12
31.12.2008		
Soetusmaksumus	32	32
Akumuleeritud kulum	-2	-2
Jääkmaksumus	30	30

Põhivara soetusmaksumusse kapitaliseerimise laenukulutuste kajastamine

Näide: Ettevõtte kapitaliseerib laenukulutusi 3 ühiku ulatuses

		Kokku
	Ehitised	
31.12.2007		
Soetusmaksumus	20	20
Akumuleeritud kulum	-12	-12
Jääkmaksumus	8	8
Kapitaliseeritud laenukulutused	3	3
31.12.2008		
Soetusmaksumus	23	23
Akumuleeritud kulum	-12	-12
Jääkmaksumus	11	11

Äriühenduste käigus lisandunud põhivara kajastamine

Näide: Ettevõtte põhivaradele on lisandunud äriühenduse käigus põhivara soetusmaksumusega 5 ühikut.

	Kokku	
	Ehitised	
31.12.2007		
Soetusmaksumus	20	20
Akumuleeritud kulum	-12	-12
Jääkmaksumus	8	8
Lisandumised äriühenduste kaudu	5	5
31.12.2008		
Soetusmaksumus	25	25
Akumuleeritud kulum	-12	-12
Jääkmaksumus	13	13

Põhivara müügi kajastamine

Näide: Ettevõtte müüb põhivara, mille soetusmaksumus on 3 ühikut ja akumulereeritud kulum on 1 ühik.

	Kokku	
	Ehitised	
31.12.2007		
Soetusmaksumus	20	20
Akumuleeritud kulum	-2	-2
Jääkmaksumus	18	18
Müügid	-2	-2
31.12.2008		
Soetusmaksumus	17	18
Akumuleeritud kulum	-1	-2
Jääkmaksumus	16	16

Perioodi amortisatsiooni kajastamine

Näide: Ettevõtte kajastab põhivara perioodi amortisatsiooni 1 ühik

	Kokku	
	Ehitised	
31.12.2007		
Soetusmaksumus	20	20
Akumuleeritud kulum	-2	-2
Jääkmaksumus	18	18
Amortisatsioonikulu	-1	-1
31.12.2008		
Soetusmaksumus	20	20
Akumuleeritud kulum	-3	-3
Jääkmaksumus	17	17

Põhivara mahakandmine

Osaliselt amortiseerunud põhivara mahakandmise kajastamine

Näide: Ettevõtte kannab põhivara nimekirjast välja põhivara, mille soetusmaksumus on 10 ning akumuleeritud kulum 7.

	Kokku	
	Ehitised	
31.12.2007		
Soetusmaksumus	20	20
Akumuleeritud kulum	-12	-12
Jääkmaksumus	8	8
Allahindlused väärtuse languse tõttu	-3	-3
31.12.2008		
Soetusmaksumus	10	10
Akumuleeritud kulum	-5	-5
Jääkmaksumus	5	5

Täielikult amortiseerunud põhivara mahakandmise kajastamine

Näide: Ettevõtte kannab põhivara nimekirjast välja põhivara, mille soetusmaksumus on 6 ning akumulieeritud kulum 6

	Kokku	
	Ehitised	
31.12.2007		
Soetusmaksumus	20	20
Akumuleeritud kulum	-12	-12
Jääkmaksumus	8	8
31.12.2008		
Soetusmaksumus	14	14
Akumuleeritud kulum	-6	-6
Jääkmaksumus	8	8

Ümberklassifitseerimine

Näide 1: Ettevõtte klassifitseerib lõpetamata projektidest ehitistesse ümber põhivara soetusmaksumusega 6 ühikut.

	Kokku	
	Ehitised	Lõpetamata projektid ja ettemaksud
31.12.2007		
Soetusmaksumus	20	12
Akumuleeritud kulum	-12	0
Jääkmaksumus	8	12
Ümberklassifitseerimised	6	-6
31.12.2008		
Soetusmaksumus	26	6
Akumuleeritud kulum	-12	0
Jääkmaksumus	14	6

NB! Põhivara grupid, millelt ei arvestata kulum, nende puhul tuleb kirje akumulieeritud kulum kastidesse käsitsi lisada 0.

Näide 2: Ettevõtte klassifitseerib lõpetamata projektidest ehitistesse ümber põhivara soetusmaksumusega 4 ja müügiotel põhivarasse 2 ühikut.

			Kokku
	Ehitised	Lõpetamata projektid ja ettemaksud	
31.12.2007			
Soetusmaksumus	20	12	32
Akumuleeritud kulum	-12	0	-12
Jääkmaksumus	8	12	20
Ümberklassifitseerimised	4	-6	-2
Ümberklassifitseerimine lõpetamata projektidest	4	-4	0
Ümberklassifitseerimine müügiotel põhivaraga	0	-2	-2
31.12.2008			
Soetusmaksumus	24	6	30
Akumuleeritud kulum	-12	0	-12
Jääkmaksumus	12	6	18

Alustav ettevõtte, kellel puuduvad eelmise perioodi näitajad

Põhivara lisas ei tule näidata eelmise perioodi näitajaid alustava ettevõtte puhul. Süsteemi ülesehitusest tulenevalt, peab siiski täitma eelmise perioodi lõpu soetusmaksumuse, akumuleeritud kulumi ja jääkmaksumuse ning vajutama nupule Salvesta ja arvuta summad. Seda tehes kantakse need näitajad aruandeperioodi algnäitajateks.

Koondvaates ja PDF-is kuvatakse need näitajad vaid üks kord. Eelnev täitmine on vajalik seetõttu, et täites vaid aruandeperioodi algnäitajad, ei kuvata koondvaates/PDF'is tulpade pealkirju.